5.1.1 Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και ανταγωνιστικός διάλογος

Σύμφωνα με τα Άρθρα 26 και 27 του Νόμου Ν.73(Ι)/2016, τα οποία ενσωματώνουν πλήρως τις σχετικές κοινοτικές οδηγίες, προβλέπονται συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να προσφύγει είτε στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση είτε στον ανταγωνιστικό διάλογο. Συνολικά, υπάρχουν πέντε βασικές περιπτώσεις που δικαιολογούν την εφαρμογή αυτών των ευέλικτων διαδικασιών. Ακολουθούν οι περιπτώσεις αυτές, μαζί με τις αντίστοιχες προϋποθέσεις, επεξηγήσεις και ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής:

Αυτές δίδονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί:

Α/Α	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ		
		ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΡΓΑ

1	Η περίπτωση κατά την οποία οι ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής δεν μπορούν να ικανοποιηθούν χωρίς προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων	✔	✔	✔
2	Η περίπτωση που το αντικείμενο περιλαμβάνει σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις	✔	✔	✔
3	Η περίπτωση που η σύμβαση δεν μπορεί να κατακυρωθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις εξαιτίας ειδικών περιστάσεων που σχετίζονται με τη φύση, την πολυπλοκότητα ή τη νομική και χρηματοοικονομική οργάνωση ή λόγω των κινδύνων που συνδέονται με αυτά.	✔	✔	✔
4	Η περίπτωση που οι προδιαγραφές της σύμβασης δεν είναι δυνατόν να καθορίζονται με επαρκή ακρίβεια με αναφορά σε πρότυπο, ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση, κοινή τεχνική προδιαγραφή ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς	✔	✔	✔
5	Η περίπτωση υποβολής μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία	✔	✔	✔

Διαβάστε περισσότερα:

Η περίπτωση κατά την οποία οι ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής δεν μπορούν να ικανοποιηθούν χωρίς προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων

Η περίπτωση αυτή συνδέεται με περίπλοκες αγορές όπως αγορές εξελιγμένων προϊόντων , υπηρεσίες πνευματικής φύσεως π.χ. υπηρεσίες παροχής συμβουλών, υπηρεσίες αρχιτεκτονικής ή μηχανικής ή μεγάλα έργα τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών. Στις περιπτώσεις αυτές , είναι πιθανόν να χρειάζονται διαπραγματεύσεις ώστε να διασφαλιστεί ότι η συγκεκριμένη προμήθεια υπηρεσία ή έργο ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής.

Η περίπτωση που το αντικείμενο περιλαμβάνει σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις

Η περίπτωση αυτή συνδέεται με αγορές:

➢ που περιλαμβάνουν σημαντικό στοιχείο σχεδιασμού. Οι διαδικασίες αυτές προσφέρονται «για έργα που δεν είναι συνήθη κτήρια ή εργασίες που περιλαμβάνουν σχεδιαστικές ή καινοτόμες λύσεις». Η περίπτωση αυτή ασφαλώς δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις των έργων αλλά μόνο εκείνες που περιλαμβάνουν σημαντικό στοιχείο σχεδιασμού.

ή

➢ που περιλαμβάνουν καινοτομία. Δηλαδή προϊόντα, υπηρεσίες ή διαδικασίες που περιλαμβάνουν αρκετά εκτεταμένη βελτίωση και όχι ελαφριά τροποποίηση των ήδη προσφερόμενων στην αγορά, όπως προκύπτει από τον ορισμό της «καινοτομίας» στο νομοθετικό πλαίσιο: «Καινοτομία σημαίνει την υλοποίηση νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας, που περιλαμβάνει, χωρίς να περιορίζεται στις διαδικασίες παραγωγής, οικοδομής ή κατασκευής, νέας μεθόδου εμπορίας ή νέας μεθόδου οργάνωσης στις επιχειρηματικές πρακτικές, την οργάνωση του χώρου εργασίας ή τις εξωτερικές σχέσεις, μεταξύ άλλων, με σκοπό τη συμβολή στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή την υποστήριξη της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.»

Η περίπτωση που η σύμβαση δεν μπορεί να κατακυρωθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις εξαιτίας ειδικών περιστάσεων που σχετίζονται με τη φύση, την πολυπλοκότητα ή τη νομική και χρηματοοικονομική οργάνωση ή λόγω των κινδύνων που

συνδέονται με αυτά

Πρόκειται για περιπτώσεις όπου οι διαπραγματεύσεις είναι αναγκαίες για να διασφαλιστεί η βέλτιστη σχέση τιμής ποιότητας και όχι γιατί η σύμβαση δεν μπορεί να ανατεθεί με άλλη διαδικασία που δεν περιλαμβάνει διαπραγμάτευση.

Η περίπτωση που οι προδιαγραφές της σύμβασης δεν είναι δυνατόν να καθορίζονται με επαρκή ακρίβεια με αναφορά σε πρότυπο, ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση, κοινή τεχνική προδιαγραφή ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς

Η επιλογή αυτή συνδέεται με την περίπτωση που δεν υπάρχει διαθέσιμο εγκεκριμένο πρότυπο που να την περιγράφει. Εντούτοις στην περίπτωση που πρόκειται για έτοιμα προς χρήση προιόντα ή υπηρεσίες που μπορούν να παράσχουν πολλοί φορείς της αγοράς, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αυτές οι διαδικασίες.

Η περίπτωση μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών

Η περίπτωση αυτή συνδέεται με την υποβολή μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών σε ένα διαγωνισμό που έγινε με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία

μη κανονικές προσφορές: αυτές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης ή παρελήφθησαν καθυστερημένα ή κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλές και όπου, υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία συμπαιγνίας ή διαφθοράς.

ή

απαράδεκτες προσφορές: αυτές που υποβάλλονται από προσφέροντες, οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα ή προσφέροντες των οποίων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της Αναθέτουσας Αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται η ευχέρεια στις Αναθέτουσες Αρχές να μη δημοσιεύσουν προκήρυξη σύμβασης νοούμενου ότι στη διαδικασία θα συμπεριλάβουν όλους τους προσφέροντες οι οποίοι υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και ότι δεν θα τροποποιηθούν ουσιωδώς οι αρχικοί όροι του διαγωνισμού.

Στους Πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται συνοπτικά περιπτώσεις **μη κανονικών προσφορών**.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Προσφορές που δεν συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις των εγγράφων του διαγωνισμού.
Προσφορές που γίνονται με επιφυλάξεις, ή προσφορές που περιλαμβάνουν εσκεμμένα ή συστηματικά λάθη. Για παράδειγμα όταν η οικονομική προσφορά ενός προσφοροδότη περιλαμβάνει όρους επιφυλάξεων όπως προϋποθέσεις νομισματικών ισοτιμιών, πληθωρισμού, κλπ. όταν αυτές απαγορεύονται ρητά από τα έγγραφα του διαγωνισμού.
Προσφορές των οποίων οι τιμές αποδεδειγμένα έχουν διαμορφωθεί με προ-συνεννόηση διαγωνιζομένων και δεν προκύπτουν ως αποτέλεσμα ανταγωνισμού
Προσφορές που έχουν υποβληθεί εκπρόθεσμα
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές που δεν μπορούν να διευκρινιστούν γραπτώς από τους διαγωνιζόμενους μετά από αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται παραδείγμα **απαράδεκτων προσφορών**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
Προσφορές που δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις των κριτηρίων επιλογής ή τις απαιτήσεις των κριτηρίων ανάθεσης

Στις ίδιες περιπτώσεις η Αναθέτουσα Αρχή έχει τη δυνατότητα να μη δημοσιεύσει προκήρυξη, εάν συμπεριλάβει στις διαπραγματεύσεις όλους τους οικονομικούς φορείς που πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις (π.χ. γλώσσα) της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Στην έννοια των «αρχικών όρων» της σύμβασης περιλαμβάνονται όλοι οι τεχνικοί, διοικητικοί, χρηματοοικονομικοί κλπ όροι που περιέχονται στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Οι εν λόγω όροι του αρχικού διαγωνισμού πρέπει να μην «τροποποιούνται ουσιωδώς» κατά την διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι η δεύτερη αυτή διαγωνιστική διαδικασία αποτελεί ουσιαστικά συνέχιση της προηγούμενης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας και όχι ένα νέο διαγωνισμό.

Η έννοια της ουσιώδους τροποποίησης είναι αφηρημένη νομική έννοια και χρησιμοποιείται ευρέως από το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Θεωρείται

δε ως ουσιώδης κάθε τροποποίηση που ενδέχεται να παραβιάσει ορισμένη αρχή του κοινοτικού δικαίου, ιδίως δε την αρχή του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού, την αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων ή κυρίως την αρχή της πρακτικής αποτελεσματικότητας των κοινοτικών διατάξεων.

Τροποποιήσεις για παράδειγμα που αφορούν τις τεχνικές προδιαγραφές, τον τρόπο χρηματοδότησης της σύμβασης ή πληρωμής του αναδόχου, τις προθεσμίες εκτέλεσης, τις προϋποθέσεις παραλαβής των παραδοτέων ή τις τεχνικές κατασκευής ενός έργου συγκαταλέγονται μεταξύ των «ουσιωδών τροποποιήσεων»

Τονίζεται ότι στην περίπτωση έτοιμων προς χρήση υπηρεσιών ή προμηθειών που μπορούν να παράσχουν πολλοί οικονομικοί φορείς, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και ο ανταγωνιστικός διάλογος.